

Förmån av tandvård och övertagande av pensionsutfästelser, m.m. (prop. 2003/04:21, skr. 2003/04:14 och skr. 2002/03:145)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag i proposition 2003/04:21 om slopad skattefrihet för förmån av tandvård med viss ändring och avstyrker förslag från Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna om att propositionen skall avslås i den delen. Utskottet avstyrker även några motioner som tar upp frågor om tandvårdsförsäkringens framtida utformning m.m.

Utskottet tillstyrker i betänkandet också regeringens förslag om en begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator och avstyrker en motion från Centerpartiet om att ordningen med bruttolöneavdrag skall ersättas av en ordning med skatterabatter.

Utskottet tillstyrker i betänkandet slutligen regeringens övriga förslag, dvs. förslagen om en begränsning av avdragsrätten för ersättning som lämnas vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser, om en utvidgning av skattskyldigheten till avkastningsskatt till att omfatta panthavare i vissa fall, om att utvidga skattefriheten för belöningar vid avslöjande eller gripande av brottslingar till att omfatta ersättning till den som har bidragit till att förebygga brott eller att tillgångar tas i beslag och slutligen förslagen om vissa justeringar i fordonsskattelagen och i lagen om allmän löneavgift.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Ändrade skatteregler för förmån av tandvård, fråga om avslag på propositionen.....	6
Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m.....	8
Begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator.....	9
Övertagande av pensionsutfästelser m.m.....	10
Reservationer.....	12
1. Ändrade skatteregler för förmån av tandvård, fråga om avslag på propositionen, punkt 1 (m, kd).....	12
2. Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m., punkt 2 (m).....	13
3. Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m., punkt 2 (kd).....	14
4. Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m., punkt 2 (c).....	14
5. Begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator, punkt 3 (c).....	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	19
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	25

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Ändrade skatteregler för förmån av tandvård, fråga om avslag på propositionen**

Riksdagen godtar regeringens förslag om ändrade skatteregler för förmån av tandvård. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:21 i denna del och avslår motionerna 2003/04:Sk21 i denna del, 2003/04:Sk22 yrkande 1 och 2003/04:Sk24 yrkande 1.

Reservation 1 (m, kd)

2. **Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:Sk21 i denna del, 2003/04:Sk22 yrkandena 2 och 3, 2003/04:Sk23 yrkande 1 och 2003/04:Sk24 yrkande 2.

Reservation 2 (m)

Reservation 3 (kd)

Reservation 4 (c)

3. **Begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator**

Riksdagen godtar regeringens förslag om begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:21 i denna del och avslår motion 2003/04:Sk23 yrkande 2.

Reservation 5 (c)

4. **Övertagande av pensionsutfästelser m.m.**

Riksdagen godtar regeringens förslag om övertagande av pensionsutfästelser m.m. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:21 i denna del.

5. **Lagförslagen**

Riksdagen antar de i bilaga 2 till detta betänkande återgivna förslagen till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) med den ändringen att ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen erhåller den enligt utskottets förslag i bilaga 3 angivna lydelsen,

2. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,

3. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),

4. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2003/04:21 i denna del och lägger skrivelserna 2002/03:145 och 2003/04:14 till handlingarna.

Stockholm den 2 december 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Anna Grönlund (fp), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per Landgren (kd), Marie Engström (v), Per-Olof Svensson (s), Ulf Sjösten (m), Lennart Axelsson (s), Gunnar Andréén (fp), Roger Tiefensee (c), Inger Nordlander (s), Stefan Hagfeldt (m), Catharina Bråkenhielm (s), Barbro Feltzing (mp), Fredrik Olovsson (s) och Britta Rådström (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens proposition 2003/04:21 Förmån av tandvård och övertagande av pensionsutfästelser, m.m. och fyra motioner som väckts med anledning av propositionen. Förslag om begränsningar i avdragsrätten för ersättning vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser har aviserats av regeringen dels genom en skrivelse den 18 juni 2003 (skr. 2002/03:145), dels genom en skrivelse den 25 september 2003 (skr. 2003/04:14). I den senare skrivelsen aviseras det förslag som läggs fram i propositionen. I budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1, volym 1, avsnitt 8.2.4 respektive 8.2.7) förordar regeringen att reglerna i inkomstskattelagen (1999:1229) om skattefrihet för förmån av s.k. lånedator skärps och att skattefriheten för tandvårdsförmån slopas. I den nu aktuella propositionen tas frågan om lagstiftning upp med anledning av regeringens bedömning i budgetpropositionen. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut återges i *bilaga 1*. Regeringens lagförslag återges i *bilaga 2*. Utskottets lagförslag återges i *bilaga 3*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att skattefriheten för förmån av inte offentligt finansierad tandvård i Sverige och av tandvård utomlands slopas. Som en konsekvens av detta föreslås även att avdragsförbudet slopas för sådana utgifter i arbetsgivarens verksamhet.

Vidare föreslås att avdragsrätten begränsas för ersättning som lämnas vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser. Ersättning skall dras av om övertagandet sker när en näringsverksamhet övergår till en ny arbetsgivare som också övertar ansvaret för pensionsutfästelserna. I det sammanhanget föreslås också en utvidgning av skattskyldigheten till avkastningsskatt till att omfatta panthavare i vissa fall.

Dessutom föreslås att skattefriheten för belöningar vid avslöjande eller gripande av brottslingar utvidgas till att omfatta ersättning till den som har bidragit till att förebygga brott eller att tillgångar tas i beslag.

I propositionen föreslås också en begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator, vilken aviserats i budgetpropositionen för 2004. Som en förutsättning för skattefriheten för förmånen bör gälla att den inte byts ut mot kontant lön med mer än 10 000 kr under beskattningsåret.

Propositionen innehåller slutligen förslag till vissa justeringar i fordonsskattelagen och i lagen om allmän löneavgift.

De nya bestämmelserna föreslås, med visst undantag, träda i kraft den 1 januari 2004.

Utskottets överväganden

Ändrade skatteregler för förmån av tandvård, fråga om avslag på propositionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag om ändrade skatteregler för förmån av tandvård och avslår motionsförslag om att propositionen skall avslås i denna del.

Jämför reservation 1 (m, kd).

Propositionen

Skattefriheten för förmån av inte offentligt finansierad tandvård i Sverige och av tandvård utomlands slopas. Som en följd av detta slopas även avdragsförbudet för sådana utgifter i inkomstslaget näringsverksamhet.

Grundprincipen för inkomstbeskattningen är att lön, förmån och annan ersättning som erhålls på grund av tjänst skall tas upp som intäkt. Om ersättningen för tjänsten betalas ut i en näringsverksamhet skall kostnaden för denna dras av. Beskattningen av förmån av tandvård är emellertid begränsad till att avse tandvård i Sverige som är offentligt finansierad. Förmån av annan tandvård beskattas alltså inte.

Skattefriheten för inte offentligt finansierad tandvård medför att det är förmånligt att byta ut en del av lönen mot en sådan förmån. På grund av margineffekten blir ett sådant byte mest förmånligt för personer vars inkomst ligger över skiktgränsen för statlig inkomstskatt. Ett skifte från skattepliktig lön till skattefri förmån lönar sig även för arbetsgivaren genom lägre arbetsgivaravgifter. Dessa konsekvenser var inte avsedda när reglerna infördes. Skattefriheten för förmån av inte offentligt finansierad tandvård berör numera inte ett fåtal. Samtliga arbetstagare kan med nuvarande utformning av reglerna erbjudas möjligheten att utnyttja skattefriheten för inte offentligt finansierad tandvård. Ett motiv för skattefrihet har varit svårigheterna att värdera en tandvårdsförmån. Genom de principiella förändringarna i tandvårdsersättningen finns inte längre några egentliga värderingsproblem.

En särskild fråga gäller förmån av tandvård utomlands som enligt gällande regler också är skattefri. Skattefriheten avser all tandvård oavsett hur den är finansierad. Det finns emellertid skäl som talar mot ett bibehållande av skattefriheten för tandvård utomlands. Om det i skattehänseende inte längre görs någon skillnad mellan olika former av finansiering av tandvård, har det motivet för en skattefrihet för förmån av tandvård utomlands förlorat sin betydelse.

Som en konsekvens av den slopade skattefriheten för förmån av inte offentlig finansierad tandvård i Sverige och av tandvård utomlands bör arbetsgivaren ha rätt att dra av sådana utgifter i näringsverksamheten.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering. Förekomsten av skattefri tandvårdsförmån är enligt propositionen i dag inte större än att ett slopande av dem bedöms medföra endast försumbara budgeteffekter.

Motionerna

Kristdemokraterna yrkar i kommittémotion Sk24 yrkande 1 av Per Landgren m.fl. (kd) att riksdagen avslår förslaget om att slopa skattefriheten för inte offentlig finansierad tandvård. Enligt motionen kan man befara att förslaget kommer att leda till att arrangemang där arbetsgivare köper icke offentlig tandvård till arbetstagare helt upphör. Motionärerna anser att det är fel att hindra möjligheter till god tandvård och därmed riskera att försämra folkhälsan.

Yrkande om avslag på propositionen i denna del framställs även i *motion Sk21 delvis av Carl-Axel Johansson (m)*. Motionären anser att resonemangen om att staten förlorar skatteintäkter och att förmån av icke offentlig tandvård inte kommer arbetslösa till godo inte är övertygande som motiv för att slopa skattefriheten. Resonemanget haltar enligt motionären eftersom företagshälsovård är ett exempel på en annan icke offentlig finansierad vård som arbetsgivaren med avdragsrätt kan erbjuda sina anställda utan att förmånen beskattas. Förmånen utgår heller inte till arbetslösa.

Även i *motion Sk22 yrkande 1 av Göran Lindblad och Ewa Björling (m)* yrkas avslag på propositionen i denna del. Enligt motionen har förmån av tandvård varit en mycket uppskattad löneförmån för många anställda, mycket på grund av att de som inte haft råd med tandvårdsbehandling nu kunnat få den. Regeringens förslag hjälper inte dem med störst behov.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att offentlig finansiering av tandvård inte bör ske genom skattesystemet utan inom ramen för den allmänna försäkringen. De skäl som tidigare motiverade en skattemässig olikbehandling av offentlig respektive inte offentlig tandvård är inte längre giltiga. Det finns inte längre några egentliga problem att värdera en förmån av fri inte offentlig tandvård. Förmånen berör numera inte endast ett fåtal utan i princip alla anställda. Utskottet anser mot den bakgrunden att det inte längre finns några skäl att i skattehänseende göra skillnad mellan förmån av offentlig respektive inte offentlig tandvård utan beskattningen bör i båda fallen ske i enlighet med inkomstbeskattningens grundprinciper – nämligen att en förmån som erhålls på grund av tjänst tas upp som intäkt. Om ersättningen för tjänsten betalas ut i en näringsverksamhet skall kostnaden för denna dras av.

Utskottet anser att den föreslagna ändringen i 16 kap. 22 § inkomstskattelagen (1999:1229) om full avdragsrätt för tandvårdsutgifter i näringsverksamhet behöver kompletteras med en övergångsregel. Förslagets utformning innebär bl.a. att företag med brutet räkenskapsår både har möjlighet att tillhandahålla skattefri tandvård och rätt till avdrag för samma tandvårdsutgifter. Utskottet föreslår en övergångsbestämmelse till det aktuella lagrummet av den lydelse som framgår av bilaga 3 till detta betänkande.

Utskottet tillstyrker med denna förändring regeringens förslag om slopad skattefrihet för inte offentligt finansierad tandvård i Sverige och av tandvård utomlands. Utskottet avstyrker de i avsnittet berörda motionerna.

Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner med förslag om utformningen av en framtida tandvårdsförmån eller om utredning av frågan.

Jämför reservationerna 2 (m), 3 (kd) och 4 (c).

Motionerna

Kristdemokraterna föreslår i kommittémotion Sk24 yrkande 2 av Per Landgren m.fl. (kd) att tandvårdsförsäkring skall kunna inkluderas i den allmänna sjukförsäkringen.

Centerpartiet anser i kommittémotion Sk23 yrkande 1 av Roger Tiefensee m.fl. (c) att frågan om hur tandvård kan inkluderas i företagshälsovården skall utredas.

I motion Sk21 delvis av Carl-Axel Johansson (m) föreslås att regeringen skall återkomma med förslag om hur en tandvårdsförsäkring kan utformas som arbetsgivaren betalar utan att den anställda förmånsbeskattas i enlighet med det som för närvarande gäller för företagshälsovården.

I motion Sk22 av Göran Lindblad och Ewa Björling (m) föreslås att den samlade effekten av förmånstaxering för samtliga arbetande vuxna bör utredas från både samhällsekonomiska och hälsomässiga aspekter (yrkande 2) och att ett förslag till behovsstyrda tandvårdssubventioner utarbetas (yrkande 3).

Utskottets övervägande

Utskottet har redan framhållit att den offentliga finansieringen av tandvård bör ske inom ramen för den allmänna försäkringen och inte genom att förmånen görs skattefria. Skattefriheten bedöms inte heller medföra någon generell vinst från tandhälsosynpunkt. Utskottet anser att minskade skatteintäkter undergräver möjligheterna att utveckla den generella tandvårdsförsäkringen, vilken är att föredra eftersom det gynnar även andra grupper än de som har anställning och som kan finansiera sin tandvård genom bruttolöneavdrag.

De frågor som tas upp i motionerna om att inordna tandvårdsförsäkringen i den allmänna sjukförsäkringen eller i företagshälsovården ligger egentligen utanför skatteutskottets beredningsområde. Med anledning av motionerna vill dock utskottet framhålla att det enligt utskottets mening varken är nödvändigt eller lämpligt att riksdagen uttalar sig i dessa frågor med anledning av de förändringar som nu föreslås. En utredning om de samlade effekterna av förmånstadvård behövs enligt utskottets mening inte heller. Utskottet avstyrker med det anförda de berörda motionerna.

Begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag om begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator och avslår en motion om att ordningen med bruttolöneavdrag skall ersättas av en ordning med skatterabatter.

Jämför reservation 5 (c).

Propositionen

Reglerna om skattefrihet för förmån av s.k. lånedator skärps. För att förmånen skall vara skattefria krävs i fortsättningen att förmånen inte byts ut mot kontant ersättning med mer än 10 000 kr under ett år. De nya reglerna omfattar inte datorutrustning vilken tillhandahållits den anställde före utgången av juni månad 2004 enligt avtal som ingåtts före den 1 januari 2004.

Utgångspunkten är att anställda som endast nyttjar datorutrustning av mer ordinär standard – vilket torde vara merparten av de lånedatorer som distribuerats – även tills vidare bör ha möjlighet att utan beskattningskonsekvenser kunna ta del av sådana erbjudanden från arbetsgivaren. Däremot bör förmån av dator av mer dyrbar karaktär inte längre undantas från beskattning. En skärpning av reglerna bör lämpligen komma till stånd genom att det för skattefrihet krävs att förmånen inte byts ut mot kontant ersättning. I budgetpropositionen aviserades att en översyn kommer att göras av den nuvarande ordningen där det skall ingå att pröva behovet av att behålla möjligheterna att kombinera förmånen av datorutrustning med individuella bruttolöneavdrag. Resultatet av översynen får utvisa om det finns anledning för regeringen att återkomma till riksdagen i denna fråga.

Motionen

Centerpartiet föreslår i kommittémotion Sk23 yrkande 2 av Roger Tiefensee m.fl. (c) att den nuvarande ordningen med bruttolöneavdrag ersätts av en ordning med skatterabatter lika för alla för lånedatorer. Centerpartiet anser att skatterabatter som princip är att föredra framför avdrag eftersom avdrag inte leder till likformighet i beskattningen utan gynnar höginkomsttagare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att skattesystemet endast bör subventionera datorutrustningar av ordinär standard och delar regeringens uppfattning om behovet av att införa ett "värdetak" för skattefriheten. Utskottet har inget att erinra mot den föreslagna utformningen av begränsningen av skattefriheten.

Med anledning av Centerpartiets yrkande om att bruttolöneavdrag skall ersättas med en skatterabatt vill utskottet hänvisa till den översyn som enligt regeringen kommer att göras av den nuvarande ordningen och där det skall ingå att pröva behovet av att behålla möjligheterna att kombinera förmånen av datorutrustning med individuella bruttolöneavdrag. Denna översyn bör avvaktas innan ställning tas till tekniska ändringar i avdragsystemet.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag och avstyrker motionen.

Övertagande av pensionsutfästelser m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag i övrigt, dvs. förslagen om en begränsning av avdragsrätten för ersättning som lämnas vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser, om en utvidgning av skattskyldigheten till avkastningsskatt till att omfatta panthavare i vissa fall, om att utvidga skattefriheten för belöningar vid avslöjande eller gripande av brottslingar till att omfatta ersättning till den som har bidragit till att förebygga brott eller att tillgångar tas i beslag och slutligen förslagen om vissa justeringar i fordonsskattelagen och i lagen om allmän löneavgift.

Propositionen

Avdragsrätten för ersättning som lämnas vid övertagande av pensionsutfästelser begränsas. Ersättning skall bara dras av om övertagandet sker när en näringsverksamhet övergår till en ny arbetsgivare som också övertar ansvaret för pensionsutfästelserna. De nya bestämmelserna skall träda i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas på avtal om övertagande av pensionsutfästelser som ingåtts efter den 25 september 2003, dvs. dagen efter överlämnandet av regeringens skrivelse till riksdagen där förslaget om en begränsning i avdragsrätten vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser aviserades. Den som har panträtt i en kapitalförsäkring, som inte är meddelad i en försäkringsrörelse som bedrivs från ett fast driftställe i Sverige, skall i vissa fall likställas med innehavare av försäkringen och därmed vara skyldig att betala avkastningsskatt.

Beskattnings av ersättningar till uppgiftslämnare ändras. Ett förtydligande görs i inkomstskattelagen om att skattefriheten endast gäller om den handling som ligger till grund för ersättningen inte hänför sig till anställning eller upp-

drag. Skattefriheten utvidgas vidare till att omfatta ersättning till den som har bidragit till att förebygga brott eller att tillgångar tas i beslag och utvidgas även till att omfatta fall då uppgiftslämnarens insats inte har lett till avsett resultat.

Vissa ändringar föreslås i fordonsskattelagen (1988:327). Bestämmelserna om återbetalning av fordonsskatt för fordon som använts utomlands skall upphöra att gälla. När 15 kap. skattebetalningslagen (1997:483) ändrades fr.o.m. den 1 juli 2003, kom av förbiseende hänvisningen i 47 § fordonsskattelagen inte att göras till den nya bestämmelsen i 15 kap. 15 § skattebetalningslagen om att bl.a. skattetillägg inte skall tas ut bl.a. om den skattskyldige har avlidit. Detta rättas nu till genom att en hänvisning till 15 kap. 15 § skattebetalningslagen införs i 47 § fordonsskattelagen.

En justering görs slutligen i lagen om allmän löneavgift (1994:1920) så att det tydligare framgår att allmän löneavgift inte skall betalas på sådana ersättningar för vilka endast ålderspensionsavgift skall betalas enligt socialavgiftslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag utan tillstyrker propositionen i denna del.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Ändrade skatteregler för förmån av tandvård, fråga om avslag på propositionen, punkt 1 (m, kd)**

av Lennart Hedquist (m), Per Landgren (kd), Ulf Sjösten (m) och Stefan Hagfeldt (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag om ändrade skatteregler för förmån av tandvård. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2003/04:Sk22 yrkande 1 och 2003/04:Sk24 yrkande 1, bifaller delvis motion 2003/04:Sk21 i denna del och avslår proposition 2003/04:21 i denna del.

Ställningstagande

Det system med privat finansierad tandvård med bruttolöneavdrag som börjat tillämpas är ett uttryck för att svenska folket söker nya lösningar för sin tandhälsa efter försämringarna av det tidigare offentliga försäkringssystemet. Vi anser det viktigt att uppmuntra till en god tandhälsa hos hela befolkningen. När barn och äldre nu prioriteras av dagens offentligfinansierade stöd har det blivit en uppskattad lösning för många anställda att söka tandvård mot bruttolöneavdrag. Många har därmed fått råd till en behandling som de annars fått lov att avstå ifrån. Regeringens förslag syftar till att stoppa den ökande privatfinansierade tandvården. Den framtida effekten torde bli att belastningen på den offentligt finansierade tandvården kommer att öka och att möjligheterna till en god tandvård för hela befolkningen minskar. För låginkomsttagare kan det bli fråga om att helt avstå från den behandling som med nuvarande regler hade kunnat ges.

Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna anser att möjligheten att göra bruttolöneavdrag för inte offentligt finansierad tandvård kan slopas men först när en sådan tandvårdsförsäkringslösning finns som kan tillgodose behovet av tandvård till ett rimligt pris. Eftersom regeringen inte föreslår några åtgärder som kompenserar för bortfallet av den tandvård som arbetsgivare nu kan erbjuda mot ett bruttolöneavdrag anser vi att propositionen skall avslås i denna del.

Regeringen redovisar i propositionen inte tillräckligt utförligt hur mycket skatteintäkter som man i dag går miste om på grund av bruttolöneavdraget för tandvård eller hur mycket ett slopande skulle innebära i ökade skatteintäkter. Propositionen berör detta endast kortfattat. Vi tycker att detta är anmärkningsvärt i en för tandvården så avgörande fråga.

2. Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m., punkt 2 (m)

av Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m) och Stefan Hagfeldt (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2003/04:Sk21 i denna del och 2003/04:Sk22 yrkandena 2 och 3 och avslår motionerna 2003/04:Sk23 yrkande 1 och 2003/04:Sk24 yrkande 2.

Ställningstagande

Som framgått anser Moderata samlingspartiet att skattefriheten för inte offentligt finansierad tandvård kan slopas först när det finns en allmänt fungerande tandvårdsförsäkringslösning. Alla som besökt tandläkare under senare år vet att kostnaderna för tandvård ökat kraftigt samtidigt som inflationen i samhället minskat. Sammanlagt har tandvårdskostnaderna ökat sex gånger snabbare än konsumentprisindex och sedan 1990 har dessa ökat tredubbelt. Orsaken är inte att tandläkare och andra verksamma inom vården höjt priserna anmärkningsvärt mycket utan att staten dragit undan det stöd som man tidigare gett till tandvård.

Regeringens förslag i propositionen kommer ytterligare att försvåra för vanliga löntagare och företagare att ha råd med tandvård. Härutöver har regeringen tidigare infört ett särskilt högkostnadsskydd för äldre över 65 år. Den prioritering som regeringen har gjort, att subventionera tandvård för alla över 65 år samtidigt som skyddet för personer med stora tandvårdskostnader urgröps, är inte rimlig. Vi anser att man skall konstruera ett högkostnadsskydd som styrs helt av vårdbehovets omfattning, inte av patientens ålder. En självrisk för enkla och vanliga tandvårdsarbeten gör att de disponibla medlen kan användas effektivt för dem med stora behov. Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m., punkt 2 (kd)

av Per Landgren (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sk24 yrkande 2 och avslår motionerna 2003/04:Sk21 i denna del, 2003/04:Sk22 yrkandena 2 och 3 och 2003/04:Sk23 yrkande 1.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att tänderna är en del av kroppen och att målsättningen bör vara att det inte ska kosta mer att gå till tandläkaren än till läkaren. Ur ett hälso- och samhällsekonomiskt perspektiv måste tandvårdsstödet vara konstruerat så att tandvårdsbehoven minskar. Det skall vidare innebära rimliga kostnader för samhället och patienterna.

Forskare har kunnat klarlägga ett antal samband mellan dålig munhälsa och olika sjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar, hjärnblödning och diabetes. Det är ett bevis på att god munhälsa kan förebygga andra sjukdomar.

Kortsiktigt bör vissa särskilt utsatta grupper prioriteras i arbetet med att bygga ut tandvården. Det finns särskilda grupper i samhället, t.ex. anorektiker och bulimiker vars tandvårdskostnader i dagens system blir ett stort problem. En annan särskilt utsatt grupp är de äldre i s.k. särskilda boendeformer. Vi anser att en utredning bör tillsättas i syfte att kartlägga förutsättningarna för att inkludera tandvårdsförsäkringen i den allmänna sjukförsäkringen. Eftersom denna reform av kostnadsskäl torde kunna införas först om några år är det enligt vår mening orimligt att avskaffa de möjligheter som finns i dag för att ge vanliga inkomstagare en så god tandvård som möjligt. Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m., punkt 2 (c)

av Roger Tiefensee (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utformningen av en framtida tandvårdsförmån m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Sk23 yrkande 1 och avslår motionerna 2003/04:Sk21 i denna del, 2003/04:Sk22 yrkandena 2 och 3 och 2003/04:Sk24 yrkande 2.

Ställningstagande

Att avskaffa den skattebefriade tandvårdsförmånen beräknas enligt propositionen endast medföra ”försumbara budgeteffekter”. Vidare skriver regeringen att slopandet av skattefriheten innebär en ”regelförenkling för företagen”. Centerpartiet anser att det är djupt rörande att regeringen äntligen lägger ned energi på att förenkla regelhysterin och krånglet för företag, men vi undrar om det inte vore bättre att förenkla i det regelverk som faktiskt är obligatoriskt. Det är frivilligt för företag att erbjuda förmånstandvård för sina anställda. Vi utgår därför från att företagen själva är kapabla att avgöra huruvida den extra regelbördan kring förmånstandvården är betungande eller ej.

Regeringen menar att den nuvarande förmånstandvården inte leder till någon tandhälsovinst. Såvitt vi kan bedöma bygger detta resonemang på att de personer som i dag utnyttjar förmånstandvården har en så pass hög nettoinkomst att tandläkarräkningen är försumbar. Regeringens inställning förefaller vara att eftersom de personer som åtnjuter denna förmån är så pass rika spelar inte skattebefrielsen någon roll. Vi protesterar mot denna generalisering och manifestering av en syn där löntagare över brytpunkten tros leva i en bekymmerslös värld utan behov av prioriteringar.

Centerpartiet anser att reglerna kring företagshälsovården bör förändras så att även tandvård skall kunna ingå i denna. Avsikten bakom företagshälsovården är framför allt förebyggande behandling för att säkerställa god hälsa, och i detta borde tandvård också ingå. Rent praktiskt innebär detta att skattefriheten bör slopas och att avdragsförbudet bör tas bort, som föreslås i propositionen.

Vi utgår från att det finns en vinst för arbetsmarknadens parter i att kunna komma överens om hur förmånen av tandvård inkluderad i företagshälsovården skall värderas. Det torde vara rimligt att löntagaren accepterar en viss lönesänkning, antingen i relativa eller nominella termer, i utbyte mot förmånen av tandvård som arbetsgivaren betalar och gör avdrag för. Regeringen bör låta utreda hur tandvård skall kunna ingå i företagshälsovården. Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator, punkt 3 (c)

av Roger Tiefensee (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om begränsning av skattefriheten för förmån av lånedator. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:21 i denna del och motion 2003/04:Sk23 yrkande 2.

Ställningstagande

Den skattefrihet för s.k. lånedatorer som infördes 1998 har haft många positiva effekter. Att Sverige tillhör toppskiktet bland länder med hög datorkoncentration kan delvis tillskrivas denna förmån. I många hem har datorn ersatt video, cd- och dvd-spelare när såväl filmer som musik spelas upp via datorn. Samhällets vinst av att skattesubventionera plasmaskärmar i bredbildsformat till datorer torde vara av begränsad omfattning. Regeringen uppskattar att en dator med rimlig kapacitet motsvarar ett bruttolöneavdrag om ca 10 000 kr per år, och vi delar denna bedömning.

Centerpartiet anser att skattereglerna bör ges en annan konstruktion. Vi menar att skatterabatter som princip är att föredra framför avdrag eftersom skatterabatter leder till likformighet i beskattningen. Det nu gällande systemet ger höginkomstagare, beroende på marginaleffekterna, möjlighet att skaffa en dyrare datorer alternativt att få en större skattelättnad för samma dator. Det tycker vi inte är rimligt. Regeringen borde därför undersöka hur principen om skatterabatter, lika för alla, kan ersätta bruttolöneavdragen som finansieringsmetod för lånedatorer. Vad ovan anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:21 Förmån av tandvård och övertagande av pensionsutfästelser, m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
3. lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327),
4. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

Skrivelserna

Regeringens skrivelse 2002/03:145 Meddelande om kommande förslag om ändringar i skatteregler vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser.

Regeringens skrivelse 2003/04:14 Meddelande om kommande förslag om ändringar i skatteregler vid övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser.

Följdmotioner

2003/04:Sk21 av Carl-Axel Johansson (m):

Riksdagen avslår regeringens förslag om förmån av tandvård och ber att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om hur en tandvårdsförmån kan utformas som arbetsgivaren betalar utan att den anställde förmånsbeskattas i enlighet med det som för närvarande gäller för företagshälsovården.

2003/04:Sk22 av Göran Lindblad och Ewa Björling (båda m):

1. Riksdagen avslår proposition 2003/04:21 i den del som avser förmån av tandvård.
2. Riksdagen begär att regeringen låter tillsätta en utredning för att bedöma den samlade effekten av förmånstandvård för samtliga arbetande vuxna ur både samhällsekonomiska och hälsomässiga aspekter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utarbeta ett förslag till behovsstyrda tandvårdssubventioner.

2003/04:Sk23 av Roger Tiefensee m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att utreda hur tandvård kan inkluderas i företagshälsovården.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ersätta bruttolöneavdrag med skatterabatter.

2003/04:Sk24 av Per Landgren m.fl. (kd):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att slopa skattefriheten för inte offentligt finansierad tandvård.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bibehålla skattefriheten för inte offentligt finansierad tandvård till dess att tandvårdsförsäkringen kan inkluderas i den allmänna sjukförsäkringen i enlighet med vad som anförs i motionen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 30 §, 11 kap. 7 och 18 §§, 16 kap. 22 § samt 28 kap. 26 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***8 kap.**

30 §

Följande ersättningar är skattefria:

- hittelön,
- ersättning till den som har räddat personer eller tillgångar i fara, och
- ersättning till den som har bidragit till att personer som har begått brott avslöjas eller grips.

Följande ersättningar är skattefria om de inte hänförs till anställning eller uppdrag:

1. hittelön,
2. ersättning till den som har räddat personer eller tillgångar i fara, och
3. ersättning till den som har bidragit till *eller avsett att bidra till*
 - att förebygga brott,
 - att personer som har begått brott avslöjas eller grips, *eller*
 - att föremål tas i beslag.

11 kap.

7§

Förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller skall inte tas upp. Detta gäller dock bara om förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen.

Förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller skall inte tas upp. Detta gäller dock bara om

- förmånen väsentligen riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen, *och*
- *den anställde för att få förmånen inte byter ut denna mot kontant ersättning med belopp som överstiger 10 000 kronor under beskattningsåret.*

18 §

Förmån av hälso- och sjukvård *eller tandvård* skall inte tas upp om förmånen avser

- vård i Sverige som inte är

Förmån av hälso- och sjukvård skall inte tas upp om förmånen avser

- vård i Sverige som inte är

offentligt finansierad, *och*
– vård utomlands.

offentligt finansierad, *eller*
– vård utomlands.

Följande förmåner skall inte heller tas upp
– läkemedel vid vård utomlands,
– företagshälsovård, förebyggande behandling eller rehabilitering,
– vaccination som betingas av tjänsten, och
– tandbehandling som har bedömts som nödvändig med hänsyn till tjänstens krav för Försvarsmaktens submarina eller flygande personal och för andra med i huvudsak liknande arbetsförhållanden.

16 kap.

22 §

Utgifter för sådan hälso- och sjukvård *eller tandvård* i Sverige som inte är offentligt finansierad får inte dras av. Utgifterna skall dock dras av om de avser en anställd, en enskild näringsidkare eller en delägare i ett svenskt handelsbolag som inte omfattas av den offentligt finansierade vården enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller någon annan svensk författning.

Utgifter för hälso- och sjukvård, *tandvård* och läkemedel utomlands skall dras av om de uppkommit vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands.

Utgifter för sådan hälso- och sjukvård i Sverige som inte är offentligt finansierad får inte dras av. Utgifterna skall dock dras av om de avser en anställd, en enskild näringsidkare eller en delägare i ett svenskt handelsbolag som inte omfattas av den offentligt finansierade vården enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller någon annan svensk författning.

Utgifter för hälso- och sjukvård och läkemedel utomlands skall dras av om de uppkommit vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands.

28 kap.

26 §

Ersättning som lämnas *till den som tar över* ansvaret för pensionsutfästelser skall dras av.

Ersättning som lämnas *vid övertagande av* ansvaret för pensionsutfästelser skall dras av *om övertagandet*

1. *avser överföring av rätt till tjänstepension till Europeiska gemenskaperna, eller*

2. *sker när en näringsverksamhet övergår till en ny arbetsgivare som också övertar ansvaret för pensionsutfästelserna.*

Ersättning som en skattskyldig får för att ta över ansvaret för pensionsutfästelser skall tas upp.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering, om inte annat anges i 2 eller 3.

2. Äldre bestämmelser i 11 kap. 7 § tillämpas i fråga om datorutrustning som tillhandahålls den anställde före utgången av juni

månad 2004 enligt avtal mellan arbetsgivaren och den anställda som ingåtts före den 1 januari 2004.

3. De nya bestämmelserna i 28 kap. 26 § tillämpas på avtal om övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser som ingåtts efter den 25 september 2003.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skattskyldiga till avkastningsskatt är

1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse från fast driftställe i Sverige,
3. understödsföreningar som bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet,
4. pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
5. arbetsgivare som i sin balansräkning redovisar pensionsutfästelse under rubriken *Avsatt till pensioner* enligt lagen om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. eller i sådan delpost som avses i 8 a § samma lag,
6. obegränsat skattskyldiga som innehar pensionssparkonto,
7. obegränsat skattskyldiga som innehar
 - a) kapitalförsäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller
 - b) försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Om en sådan försäkring som avses i första stycket 7 a inte innehas av någon som är obegränsat skattskyldig, skall den som har panträtt i försäkringen anses inneha den.

Bestämmelserna i första stycket 7 omfattar inte försäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbar.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2003 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering. Äldre bestämmelser tillämpas dock för beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1999:1264.

2.3 Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonsskattelagen (1988:327)¹
dels att 69, 70 och 74 §§ skall upphöra att gälla,
dels att 47 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §²

I fråga om skattetillägg skall 15 kap. 7, 10, 12 och 13 §§ samt 21 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) tillämpas.

I fråga om skattetillägg skall 15 kap. 7, 10, 12, 13 och 15 §§ samt 21 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) tillämpas.

Beslutas om ändring av tidigare beslut om skatt, skall även därav föranledd nedsättning i beslut om skattetillägg vidtas.

Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt av mål om skattetillägg skall muntlig förhandling hållas, om den skattskyldige begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det finns anledning att anta att tillägget inte kommer att tas ut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

De upphävda paragraferna skall fortfarande tillämpas i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Äldre bestämmelser i 47 § gäller fortfarande för skatteår och skatteperioder som påbörjats före utgången av år 2003.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1992:1440
69 § 1992:1440
74 § 1992:1440.

² Senaste lydelse 2003:215.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1994:1920) om allmän löneavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) skall betala arbetsgivaravgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Den som enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980) skall betala egenavgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för *egenavgift till efterlevandepensioneringen* enligt nämnda lag.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) skall betala arbetsgivaravgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen.

I underlaget enligt första stycket skall dock inte ingå ersättning till sådana personer som avses i 2 kap. 27 § socialavgiftslagen.

2 §²

Den som enligt 3 kap. socialavgiftslagen (2000:980) skall betala egenavgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för *egenavgifter* enligt socialavgiftslagen.

Första stycket gäller inte den som bara skall betala ålderspensionsavgift enligt 3 kap. 15 eller 16 § socialavgiftslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 2000:995.

² Senaste lydelse 2000:995.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Utskottets förslag till ändring i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen i regeringens lagförslag 2.1
Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Regeringens förslag

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering, om inte annat anges i 2 eller 3.

2. Äldre bestämmelser i 11 kap. 7 § tillämpas i fråga om datorutrustning som tillhandahålls den anställde före utgången av juni månad 2004 enligt avtal mellan arbetsgivaren och den anställde som ingåtts före den 1 januari 2004.

3. De nya bestämmelserna i 28 kap. 26 § tillämpas på avtal om övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser som ingåtts efter den 25 september 2003.

Utskottets förslag

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2005 års taxering, om inte annat anges i 2–4.

2. Äldre bestämmelser i 11 kap. 7 § tillämpas i fråga om datorutrustning som tillhandahålls den anställde före utgången av juni månad 2004 enligt avtal mellan arbetsgivaren och den anställde som ingåtts före den 1 januari 2004.

3. *Äldre bestämmelser i 16 kap. 22 § gäller för utgifter för tandvård som utförts före den 1 januari 2004.*

4. De nya bestämmelserna i 28 kap. 26 § tillämpas på avtal om övertagande av ansvaret för pensionsutfästelser som ingåtts efter den 25 september 2003.